

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

الْحَبِيبِ الْمَحْبُوبِ

نماز عشق حسین (ع)

سید عاشق حسین
میرزا

کتابخانه و مرکز تحقیقات و نشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نماز عشق حسین علیه السلام

نویسنده:

محسن قرائتی

ناشر چاپی:

ستاد اقامه نماز

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	نماز عشق حسین علیه السلام
۶	مشخصات کتاب
۶	اشاره
۸	۱- مقدمه
۹	۲- چرا عبادت؟
۱۱	۳- ابعاد عبادت
۱۲	۴- چگونه عبادت کنیم؟
۱۴	۵- آفات عبادت
۱۵	۶- عبودیت نه عبادت
۱۶	۷- سیمای نماز
۱۹	۸- نماز از دیدگاه عقل و وجدان
۲۳	۹- آداب نماز
۲۶	۱۰- نشانه های اخلاص
۲۸	۱۱- تکبیره الاحرام
۳۴	۱۲- تعقیب نماز
۳۹	درباره مرکز

نماز عشق حسین علیه السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه:قرائتی، محسن، ۱۳۲۴ -

عنوان و نام پدیدآور:نماز، عشق حسین (علیه السلام) (چکیده کتاب پرتویی از اسرار نماز)/ محسن قرائتی.

مشخصات نشر:تهران: ستاد اقامه نماز، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری:۳۲ ص.؛ ۱۰ × ۱۴ س م.

شابک:۹۷۸-۹۶۴-۵۳۷۰-۴۴-۰

وضعیت فهرست نویسی:فاپا

یادداشت:نمایه.

موضوع:نماز

شناسه افزوده:ستاد اقامه نماز

رده بندی کنگره:BP۱۸۶/ق۴پ۱۷ ۴۰۱۷ ۱۳۸۹

رده بندی دیویی:۲۹۷/۳۵۳

شماره کتابشناسی ملی:۲۱۹۷۱۴۷

ص: ۱

اشاره

ص: ۱

نماز عشق حسین (علیه السلام) « مقدمه

«السلام علیک یا ابا عبد الله الحسین»

حسین جان! «اشهد انک قد اقمت الصلاه»؛ گواهی می دهم که تو نماز را به پاداشتی.

حسین جان! عصر تا سوعا یک شب مهلت خواستی و فرمودی: من نماز را دوست دارم و می خواهم امشب را نماز بخوانم.

حسین جان! ابو ثمامه را که هنگام نماز ظهر عاشورا را یادآوری کرد دعا کردی.

حسین جان! در نماز ظهر عاشورا خود و یاران تیرهای دشمن را به جان خریدید تا نماز به پادارید.

حسین جان! صدای اذان علی اکبر را در ظهر عاشورا می شنویم.

حسین جان! ظهر عاشورا از مستحبات نماز مثل اذان و اقامه و جماعت و اول وقت دست برداشتی.

حسین جان! به خواهرت فرمودی: مرا در نماز شبت فراموش نکن.

حسین جان! عزت تو از پدری است که در کعبه متولد و در محراب شهید شد و از مادری است که نور نمازش به آسمانها می رفت.

حسین جان! سجده بر تربت کربلای تو سبب قبولی نماز ماست.

از خدا بخواه که شیرینی نماز را بچشیم و به فرزندانمان بچشانیم.

۲- چرا عبادت؟

نماز عشق حسین (علیه السلام) « چرا عبادت؟

چرا عبادت؟

عبادت عالی ترین نوع کرنش در برابر خداوند است.

آفرینش هستی و بعثت پیامبران (عالم تکوین و تشریح) برای عبادت است. خداوند می فرماید: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» (۱) هدف آفرینش جنّ و انس عبادت خداوند است.

کارنامه همه انبیا و رسالت آنان نیز دعوت مردم به پرستش خداوند بوده است: «وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ» (۲) روشن است که خدا نیازی به عبادت ما ندارد «فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ» (۳) و سود عبادت به خود پرستندگان برمی گردد همچنانکه درس خواندن شاگردان به نفع خود آنان است و سودی برای معلّم ندارد.

ریشه های عبادت

۱- عظمت خدا

انسان وقتی خود را در برابر عظمت و جلال خدا می بیند ناخودآگاه در برابر او احساس خضوع و فروتنی می کند. آن سان که در برابر یک دانشمند و شخصیت مهم انسان خویشتن را کوچک و ناچیز شمرده او را تعظیم و تکریم می کند.

ص: ۴

۱-۱) ذاریات آیه ۵۶.

۲-۲) نحل آیه ۳۶.

۳-۳) زمر آیه ۷.

۲- احساس نیاز و وابستگی

انسان در همه چیز نیازمند خداوند بی نیاز است. این احساس عجز و نیاز انسان را به پرستش وامی دارد. در بعضی احادیث است که اگر فقر و بیماری و مرگ نبود هرگز گردن بعضی نزد خدا خم نمی شد.

۳- توجه به نعمت ها

یادآوری نعمت های بی شمار الهی انگیزه ای قوی برای توجه به خدا و عبادت اوست. در مناجات امامان معصوم ابتدا نعمت های خدا به انسان آمده آنگاه درخواست از او. قرآن می فرماید: «فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ» (۴) مردم پروردگار کعبه را عبادت کنند که آنان را از گرسنگی سیر و از ترس ایمن ساخت.

۴- فطرت

روح پرستش که در انسان فطری است گاهی در مسیر صحیح قرار گرفته و به «خداپرستی» می رسد گاهی در سایه جهل یا انحراف به پرستش سنگ و چوب و خورشید و گاو و پل و ماشین و همسر و طاغوت ها. بعثت انبیا برای هدایت این غریزه فطری به مسیر درست است نه اصل عبادت.

(۴) قریش آیه ۳ و ۴.

ص: ۵

۳- ابعاد عبادت

نماز عشق حسین (علیه السلام) « ابعاد عبادت

ابعاد عبادت

عبادت فراتر از نماز و روزه و امثال آن است. نیت صحیح و رنگ الهی دادن به کارها آنها را عبادت و گاهی برتر از عبادت می‌سازد. همچون اکسیری که هر فلز بی ارزش را طلا می‌سازد. عبادت قرار دادن همه ابعاد زندگی در مسیر خواست و رضای الهی است. از جمله:

۱- تفکر در آفرینش

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: عبادت زیاد نماز خواندن و روزه گرفتن نیست همانا عبادت اندیشیدن در امر خداست. (۵)

۲- کسب و کار

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: عبادت هفتاد بخش است برترین آنها طلب حلال و به دنبال روزی رفتن است. (۶)

۳- آموختن دانش

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: کار کسی که برای آموختن حرکت کند تا باطلی را ردّ و گمراهی را هدایت کند. همچون چهل سال عبادت است. (۷)

۴- خدمت به مردم

روایات بسیاری خدمت به مردم و رسیدگی به مشکلات آنان را برتر

ص: ۶

از بسیاری از عبادت‌ها و حجّ مستحب می‌داند.

۵- انتظار حکومت عدل جهانی

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: انتظار فرج برترین عبادت است. (۱) البته انتظاری مثبت و سازنده همراه با تلاش برای دولت عدل مهدوی.

آری ابعاد و نمونه‌های عبادت قابل شمارش نیست و حتی نگاه پر مهر به پدر و مادر نگاه به چهره علما نگاه به قرآن و کعبه و رهبر عادل یا برادر دینی هم عبادت است. (۲)

۴- چگونه عبادت کنیم؟

نماز عشق حسین (علیه السلام) « چگونه عبادت کنیم؟

چگونه عبادت کنیم؟

روش عبادت را باید از قرآن و عترت آموخت. آنگونه که آدرس هر خانه را باید از صاحب خانه گرفت.

۱- آگاهانه

در حدیث است: دو رکعت نماز عالم بهتر از هفتاد رکعت نماز جاهل است. (۱۰) و رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: از نماز آن قسمتی مورد قبول است که انسان بر اساس تعقل و آگاهی بخواند. (۱۱)

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: هر که دو رکعت نماز بخواند و بداند با که سخن می‌گوید و چه می‌گوید گناهانش بخشیده می‌شود. (۱۲)

۱- ۸) نهج الفصاحه جمله ۴۰۹.

۲- ۹) سفینة البحار کلمه «نظر».

عبادت از روی عشق نشاطآور و لذت بخش است و آنگونه که بیمار از غذا لذت نمی برد عبادت کنندگان بی شوق هم لذتی از پرستش نمی برند. امام صادق علیه السلام فرمود: عبادت را به خودتان تحمیل نکنید. (۱)

آنگونه که برای دیدار یک شخصیت محبوب نشاط و شوق داریم برای دیدار با خدا و پرستش او هم باید چنین باشیم.

۳- خالصانه

ملاک ارزش و اعتبار عبادت اخلاص است و عبادت ناخالص و از روی ریا نفاق شهرت طلبی و عوام فریبی بی اعتبار و فاقد ارزش است. عبادت بی اخلاص همچون جسم بی جان و پیکر بی روح است.

۴- خاشعانه

پرستش باید با قلبی سرشار از احساس عظمت خدا و کوچکی خود باشد. قرآن در وصف مؤمنان «خشوع در نماز» را بیان می کند. (۲)

برای خشوع در نماز باید نمازگزار چنان عبادت کند که گویا خدا را می بیند و ذلت و کوچکی خویش را در برابر قدرت و عظمت او حس کند. در حدیث است: خدا را چنان عبادت کن که گویا او را می بینی.

(۳)

ص: ۸

۱- ۱۳) اصول کافی ج ۲ ص ۸۳.

۲- ۱۴) مؤمنون آیه ۳.

۳- ۱۵) مصباح الشریعه ص ۸.

۵- آفات عبادت

نماز عشق حسین (علیه السلام) « آفات عبادت

آفات عبادت

۱- ریا

کسی که نه برای خدا بلکه برای جلب نظر مردم یا شهرت و مقام عبادت می کند عباداتش به هدر می رود. حتی گاهی شیطان پیش از عمل و در نیت اخلاص ایجاد کرده و از «قصد قربت» باز می دارد.

۲- عُجب

گاهی کارها با نام و برای خدا شروع شده اما شیطان در نیمه راه آن را با ایجاد غرور و خودپسندی و مهم دانستن عبادت تباه می سازد.

۳- گناه

گناهان آثار خوب عبادات را از بین می برند. همچون کشاورزی که پس از ماهها تلاش و زحمت در اثر یک غفلت خرمن محصولش گرفتار آتش شده و نابود شود. کاشتن نهال وقت چندانی نمی برد ولی به ثمر رساندن و مواظبت از سلامت آن و زدودن آفت ها دشوار است.

در روایت آمده است: عابدی مغرور و فاسقی شرمنده هر دو وارد مسجد شدند فاسق بخاطر حالت توبه و پشیمانی دگرگون گشت و مؤمنی صالح شد ولی عابد به خاطر غرورش فاسق از کار درآمد. (۱۶)

(۱۶) کافی ج ۲ ص ۳۱۴.

ص: ۹

۶- عبودیت نه عبادت

نماز عشق حسین (علیه السلام) « عبودیت نه عبادت

عبودیت نه عبادت

پرستش و اطاعت ظاهری اگر بدون تسلیم و پذیرش قلبی باشد بی ارزش است. «بنده» باید تسلیم محض و بی قید و شرط امر «خدا» باشد و در برابر فرمان الهی سلیقه ها و خواسته های شخصی را کنار بگذارد و به نیش و نوش دیگران و خوش آمدن و بد آمدن مردم بی اعتنا باشد. این همان «عبودیت» است که فلسفه عبادت است.

تداوم عبادت

از نظر اسلام عبادت اندک ولی پیوسته ارزشمندتر از عمل نیک بزرگ ولی بی دوام است. قرآن می فرماید: خدا را پرست و در راه عبادت او صبور و شکیبا باش. (۱) رسول خداصلی الله علیه وآله آفت عبادت را سستی و تداوم نداشتن آن می داند. (۲)

رهرو آن نیست که گه تند و گهی خسته رود

رهرو آنست که آهسته و پیوسته رود

توسعه عبادت

مؤمن خداپرست باید به گسترش فرهنگ عبادت پردازد و تنها به نماز و عبادت خود اکتفا نکند بلکه دیگران را هم با خدا و پرستش

ص: ۱۰

۱- ۱۷) مریم آیه ۶۵.

۲- ۱۸) بحارالانوار ج ۷۷ ص ۶۸.

آشنا کند. خداوند بعد از ایمان و عمل صالح انسان را به دعوت به حق و صبر فرا می خواند. (۱)

تسلیم بزرگترین فلسفه تکلیف

بدون شک دستوره‌های خدا و احکام شرع دارای فلسفه و دلیل است هر چند ما آن را ندانیم. پذیرش فرمان های الهی کمال آدمی است و برخی دستورها برای آزمودن روح تسلیم و بندگی است. آنگونه که گاهی خود «راه رفتن» مثل پیاده روی هدف است نه رسیدن به جایی.

۷- سیمای نماز

نماز عشق حسین (علیه السلام) « سیمای نماز

سیمای نماز

بارزترین نوع عبادت و بندگی «نماز» است.

نماز مهم ترین سفارش انبیا است. لقمان به فرزندش می گوید: پسرکم! نماز را بر پای دار. «یا بُنَّیْ أَقِمِ الصَّلَاةَ» (۲)

نماز داروی نسیان و وسیله ذکر خداست: «أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي» (۳)

نماز پیمان خداوند است. پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «الصَّلَاةُ عَهْدُ اللَّهِ» (۴)

نماز نور چشم پیامبر عزیز است. «قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ» (۵)

نماز اهرم استعانت در غمها و مشکلات است. (۶)

نماز داروی تکبر است. (۷)

ص: ۱۱

۱- (۱۹) عصر آیه ۳.

۲- (۲۰) لقمان آیه ۱۷.

۳- (۲۱) طه آیه ۱۴.

۴- (۲۲) کنز العمال ج ۷ ص ۲۷۹.

۵- (۲۳) بحار الانوار ج ۷۷ ص ۷۷.

۶- (۲۴) بقره آیه ۴۵.

۷- (۲۵) نهج البلاغه حکمت ۲۵۲.

نماز وسیله تشکر از نعمت های خداست. «فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ» (۱)

نماز سیمای مکتب است. «الصَّلَاةُ وَجْهٌ دِينِكُمْ» (۲)

نماز به منزله پرچم و نشانه مکتب است. «عَلَّمَ الْإِسْلَامَ الصَّلَاةَ» (۳)

نماز پایه و ستون دین است: «وَهِيَ عَمُودُ دِينِكُمْ» (۴)

نماز به منزله سر نسبت به تن می باشد. «مَوْضِعُ الصَّلَاةِ مِنَ الدِّينِ كَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ» (۵)

نماز کلید بهشت است. «الصَّلَاةُ مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ» (۶)

نماز وسیله سنجش مردم است. «الصَّلَاةُ مِيزَانٌ» (۷)

نماز اولین سؤال در قیامت است: «أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلَاةَ» (۸)

نماز همچون نهری است که انسان روزی پنج بار خود را در آن شستشو می دهد و دیگر چرکی باقی نمی ماند. (۹)

نماز برای اولیای خدا شیرین و برای منافقان دشوار و سنگین است: «وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ» (۱۰)

نماز درهم کوبنده شیطان است: «مُدْخِرَةٌ لِلشَّيْطَانِ» (۱۱)

امام صادق علیه السلام پیش از وفات به اطرافیان خود فرمود: هر که نماز را سبک شمارد مشمول شفاعت ما در قیامت نخواهد شد. (۱۲)

ص: ۱۲

۱- (۲۶) کوثر آیه ۲.

۲- (۲۷) فروع کافی ج ۱ ص ۲۷۰.

۳- (۲۸) کنز العمال ج ۷ ص ۲۷۹.

۴- (۲۹) مستدرک ج ۱ ص ۱۷۲.

۵- (۳۰) نهج الفصاحه جمله ۳۰۷۵.

۶- (۳۱) نهج الفصاحه جمله ۱۵۸۸.

۷- (۳۲) فروع کافی ج ۱ ص ۲۶۷.

۸- (۳۳) نهج الفصاحه جمله ۹۷۹.

۹- (۳۴) وسائل الشیعه ج ۳ ص ۷.

۱۰-۳۵) بقره آیه ۴۵.

۱۱-۳۶) فهرست عزرا الحکم صلاه.

۱۲-۳۷) فروع کافی ج ۱ ص ۲۶۴.

امام حسین علیه السلام حتی ظهر روز عاشورا در میدان مبارزه و در برابر تیرهای دشمن نماز را رها نکرد.
به پدران و مادران سفارش شده که اطفال خود را قبل از بلوغ مثلاً از سنّ هشت سالگی وادار به نماز کنند. (۱)

۸- نماز از دیدگاه عقل و وجدان

نماز عشق حسین (علیه السلام) « نماز از دیدگاه عقل و وجدان

نماز از دیدگاه عقل و وجدان

یکی از تکالیف انسانی سپاس از محبت و نیکی دیگران است. حتی اگر مسلمان نباشیم احسان و نیکی دیگران به عهده ما مسئولیت تشکر می گذارد. این حقّ نسبت به همه افراد با هر زبان و نژاد و ملیت و کشور یکسان است.

هر چه لطف و نیکی بیشتر و نیکی کننده بزرگتر باشد تشکر هم باید بیشتر و بهتر انجام گیرد. چه کسی بیشتر از «خدا» بر ما حق دارد؟

به قول سعدی: هر نفسی که فرو می رود ممدّ حیات است و چون برمی آید مفرّح ذات پس در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.

البته خداوند به تشکر ما نیاز ندارد این کار ارزشی برای ماست و نشانه انصاف ماست نه اینکه نشان نیاز خدا به نماز ما باشد
اگر معلّم

ص: ۱۳

به شاگردش گفت: خوب درس بخوان شاگرد نباید خیال کند که خوب درس خواندن او نیاز معلّم است بلکه کمال شاگرد را می خواهد.

وقتی اصل لزوم تشکر را قبول کردیم چگونگی آن باید طبق دستور باشد. وقتی مراجعه بیمار به پزشک ضروری تشخیص داده شد چگونگی مصرف دارو تابع دستور پزشک است.

سؤال: تشکر در برابر نعمت ها درست ولی آنکه در میان ناگواری ها زندگی می کند او چرا باید تشکر کند؟

پاسخ: اولاً: بیشتر ناراحتی ها به دست خود ما فراهم می آید مثلاً با رعایت نکردن بهداشت مریض می شویم با درس نخواندن و تنبلی دچار رکود در زندگی می گردیم در انتخاب دوست دقت نمی کنیم گرفتار می شویم و...

ثانیاً: انسان را به تلاش وامی دارد و استعدادها را شکوفا می سازد.

ثالثاً: تلخی ها را باید در کنار شیرینی ها حساب کرد و بلاها را در کنار نعمت های بیشمار دید.

رابعاً: گاهی سختی ها و بلاها باعث کمال روح و صیقل خوردن جان می شود و دلها از غیر خدا بریده به او متوجه می شود.

ترک نماز قطع رابطه با آفریدگار هستی است و این در دنیا و آخرت عواقب تلخی دارد. در قیامت اهل بهشت از دوزخیان می پرسند: چه چیز شمارا روانه جهنم کرد؟ یکی از پاسخ ها این است که ما پایبند به نماز نبودیم. (۱) رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود: مرز میان اسلام و کفر چیزی بیش از رها کردن نماز نیست. (۲)

سبک شمردن نماز

ارزش گذاردن به نماز نشانه ایمان به خداست و بی اعتنایی دلیل ضعف و سستی در ایمان.

پیامبر صلی الله علیه وآله فرمود: وای بر کسی که از نماز مواظبت نکند. (۳) و نیز فرمود: کسی که نماز را سبک شمرد خداوند برکت و خیر را از عمر و مال او برمی دارد پاداش کارهای او از بین می رود دعاهایش مستجاب نمی شود... در برزخ شکنجه و در قیامت حساب سختی دارد. (۴)

و فرمود: هر که نماز را سبک شمرد از امت من نیست. (۵)

حضرت علی علیه السلام فرمود: دزدترین افراد آنانند که از نمازشان بکاهند و بدزدند. (۶)

(۴۷) مستدرک الوسائل ج ۱ ص ۱۷۴.

ص: ۱۵

۱- (۳۹) مدثر آیه ۴۳.

۲- (۴۰) نهج الفصاحه جمله ۱۰۹۸.

۳- (۴۱) وسائل الشیعه ج ۳ ص ۱۹.

۴- (۴۲) سفینة البحار ج ۲ ص ۴۳.

۵- (۴۳) وسائل الشیعه ج ۳ ص ۱۵.

۶- (۴۴) بحار الانوار ج ۸۴ ص ۲۴۲.

صدای اذان برای رسول خدا صلی الله علیه و آله چنان جاذبه داشت که هنگام اذان به بلال می فرمود: «أزحنا یا بلال» (۴۵) ای بلال: ما را از غم و اندوه رهایی بخش. آن حضرت می فرمود: کسی که صدای اذان را بشنود و بی تفاوت بماند جفا کرده است. (۴۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله می فرمود: گرسنه از غذا سیر و تشنه از آب سیراب می شود ولی من از نماز سیر نمی شوم. (۴۷)

هنگام نماز رنگ از چهره علی علیه السلام می پرید و می لرزید و می فرمود: وقت نماز رسیده وقت امانتی که خدا بر هستی عرضه کرد. (۱)

علی علیه السلام در جنگ صفین گاهی به آسمان نگاه می کرد. ابن عباس علت آن را پرسید. فرمود: برای اینکه نماز اول وقت از دستم نرود. (۴۹)

همان گونه که ماهی از شنا کردن خسته نمی شود اولیای خدا نیز از عبادت و نماز خسته و ملول نمی شوند.

اولیای خدا هنگام نماز عطر می زدند بهترین لباس را می پوشیدند و خوف و هراسشان از آن بود که مبادا مورد عنایت خدا قرار نگیرند یا در نماز حالت خشوع و توجه نداشته باشند.

(۴۹) سفینة البحار ج ۲ ص ۴۴.

ص: ۱۶

نماز عشق حسین (علیه السلام) « آداب نماز

آداب نماز

امام باقر علیه السلام فرمود: از نماز آن مقدار قبول می شود که با توجه خوانده شود. هنگام نماز با دست و سر و صورت خود بازی مکن زیرا همه این کارها سبب نقص نماز می شود در حالت کسالت و خواب و سنگینی مشغول نماز مشو زیرا چنین نمازی از آن منافقان است. (۱)

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله می فرماید: دو رکعت نماز کسی که مسواک کند از هفتاد رکعت بدون مسواک بهتر است. (۲)

مقدمات نماز

برای ورود به نماز پاکی و نظافت در جسم و لباس و آمادگی های دیگر نیاز است که به آنها اشاره می شود:

طهارت

امام رضا علیه السلام درباره وضو بیان جالب و جامعی دارد و می فرماید:

وضو یک ادب در برابر خداست تا بنده هنگام نماز وقتی در برابر خداوند می ایستد پاک باشد. از آلودگی ها و پلیدی پاکیزه باشد. به علاوه در وضو از بین رفتن کسالت و خواب آلودگی است. و دل و روح را آماده ایستادن در برابر پروردگار می سازد. (۵۲)

(۵۲) وسائل الشیعه ج ۱ ص ۲۵۷.

ص: ۱۷

۱- (۵۰) محج‌البیضاء ج ۱ ص ۳۵۴.

۲- (۵۱) نهج الفصاحه جمله ۱۶۶۹.

وضو به منزله اجازه ورود به حضور پروردگار است. وضو به نور تشبیه شده (۱) و خوابیدن با وضو همچون شب زنده داری (۲) لذا در روایات تأکید شده که همواره با وضو باشید.

بدون وضو دست زدن به آیات قرآن و نام خدا و پیامبر و ائمه علیهم السلام ممنوع است. (۵۵) حتی اگر نام خدا به صورت آرم نهادها و مؤسسات درآید (مثل آرم جمهوری اسلامی) همین حکم را دارد. مصرف آب در وضو اگر به حد اسراف برسد حرام است.

قبله

گرچه به هر سو بایستیم رو به خداست ولی توجه به یک کانون مقدس الهام بخش توحید است و نظم و وحدتی زیبا می آفریند.

در آغاز قبله مسلمانان «بیت المقدس» بود ولی پس از هجرت قبله به مسجدالحرام تغییر یافت.

کارهایی همچون خواب و خوراک خوب است به سمت قبله باشند. ذبح حیوانات باید رو به قبله باشد و گرنه گوشت آنها حرام می شود.

حضرت مهدی علیه السلام نیز قیام جهانی خود را از کعبه آغاز خواهد کرد.

(۵۵) توضیح المسائل بخش وضو.

ص: ۱۸

۱- (۵۳) قصارالجمال ج ۱ ص ۳۱۱.

۲- (۵۴) وسائل الشیعه ج ۱ ص ۲۶۶.

گفتن اذان و اقامه پیش از نماز زمینه ساز توجه بیشتر به خداست.

اذان شعاری است که در بر دارنده اساسی ترین پایه های اعتقادی و جهت گیری عملی مسلمانان است.

این شعار توحیدی اولین جملاتی است که در گوش نوزاد خوانده می شود. اذان صدایی است که شیطان ها را به فرار و دلهره وامی دارد. (۱) سفارش شده که در خانه ها بخصوص هنگام بیماری اذان بگوئید و بکشید که با صدای زیبا باشد.

نیت ملاک ارزش

عنصری که به عمل انسان بها می دهد نیت و انگیزه اوست. نیت رکن عبادت است. اگر عملی بدون نیت انجام شود یا نیت غیر خدایی باشد باطل است. مقدس ترین کارها بخاطر نیت بد فاسد می شود و ساده ترین کارها با نیت خوب ارزشی بسیار پیدا می کند.

نیت خدایی عامل جذب الطاف الهی (۲) و شرط قبولی عمل است. خداوند می فرماید: جز آنچه خالص برای من باشد نمی پذیرم. (۳)

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس کار اندی را برای خدا انجام دهد خدا

ص: ۱۹

۱- (۵۶) کنز العمال ج ۷ ص ۶۹۲.

۲- (۵۷) عنکبوت آیه ۶۹.

۳- (۵۸) روضه المتقین ج ۱۲ ص ۱۴۱.

آن را در چشم دیگران بزرگ جلوه می دهد. و هر کس از کار بسیار خود هدف غیر خدایی داشته باشد و به جای جلب رضای خدا به فکر جلب توجه مردم باشد خدا کار زیاد او را در نظر مردم کم جلوه می دهد. (۱)

دانشگاه حکمت

اخلاص دانشگاهی است که فارغ التحصیلان آن در مدت چهل روز به مدارج عالی حکمت می رسند و در سایه اخلاص به حدی از بصیرت و یقین می رسند که فوق تصور است.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هر کس چهل شبانه روز تمام کارهایش برای خدا باشد چشمه های حکمت از دلش بر زبانش جاری می شود. (۲)

۱۰- نشانه های اخلاص

نماز عشق حسین (علیه السلام) « نشانه های اخلاص

نشانه های اخلاص

۱- بی توقعی از دیگران

سوره دهر درباره حضرت علی و فاطمه علیهما السلام و فرزندان آنان نازل شد که پس از سه روز ایثار افطاری خود به مسکین و یتیم و اسیر بدون هیچ توقع و چشمداشت تشکری خالصانه گفتند: «إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَمَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُوراً» (۳) ما شما را بخاطر خدا طعام می دهیم و از شما هیچ پاداش و سپاسی نمی خواهیم.

ص: ۲۰

۱- (۵۹) روضه‌المتقین ج ۱۲ ص ۱۴۲.

۲- (۶۰) جامع السعادات ج ۲ ص ۷۷.

۳- (۶۱) انسان آیه ۹.

۲- توجه به تکلیف نه عنوان

نشانه دیگر اخلاص آنست که انسان در عمل دنبال کاری برود که تکلیف است هر چند پول و عنوان و شهرت در آن نباشد و رفاه و اعتبار اجتماعی نیاورد. مثل خدمت در مناطق محروم یا روستاها و محیطهای کوچک و دور دست و بد آب و هوا یا پرداختن به کارهای لازمی که نمود ندارد ولی وظیفه است.

۳- پشیمان نشدن از کار

کسی که برای خدا کار می کند و از دیگران انتظاری ندارد هرگز از کارش پشیمان نمی شود زیرا چون برای خداوند کار کرده اجر خود را برده است چه نتیجه دنیایی و مطلوب بدهد یا نه.

۴- استقبال یا بی اعتنایی مردم

اگر کسی از استقبال مردم شاد شود و از بی اعتنایی شان دلسرد گردد نشان ضعف اخلاص است. امیرالمؤمنین علیه السلام می فرماید: ریاکار سه نشانه دارد: وقتی تنهاست با کسالت و بی حالی است وقتی با مردم است نشاط (در عبادت و عمل) پیدا می کند اگر تعریفش کنند کار بیشتری می کند و اگر بدگویی کنند کم کاری می کند. (۱)

ص: ۲۱

۵ - یکی بودن ظاهر و باطن

علی علیه السلام فرمود: آنکه ظاهر و باطنش یکسان و گفته و عملش هماهنگ باشد امانت الهی را ادا کرده و عبادت را خالص انجام داده است. (۱)

۶ - نداشتن تعصب گروهی

انسان با اخلاص در انحصار باند و تشکیلات خاص نیست و تعصب گروهی نمی ورزد و اگر گروهی را باطل تشخیص داد از آنان کناره می گیرد. البته اگر حزب یا گروه و تشکیلاتی حق بود باید از آن حمایت کرد. یعنی نباید باطل خود را حق دید و حق دیگران را باطل پنداشت.

۱۱- تکبیره الاحرام

نماز عشق حسین (علیه السلام) « تکبیره الاحرام

تکبیره الاحرام

امام صادق علیه السلام می فرماید: هنگام تکبیره الاحرام باید تمام هستی نزد تو کوچک باشد جز «او». مگر نه اینکه هوایما هر چه بیشتر اوج بگیرد و بالا رود ساختمانها کوچکتر به نظر می آید؟ آنکه خدا در نظرش عظیم باشد جز خداوند در نظرش بی مقدار جلوه می کند.

سوره حمد

سوره حمد مشتمل بر حمد خداوند بیان اوصاف الهی حاکمیت او در روز قیامت هدایت طلبی از او برای گام نهادن در «راه راست» و دوری

ص: ۲۲

از راه غضب شدگان و گمراهان می باشد.

این سوره با نام خدا آغاز می شود و نام خدا در اول هر کار رمز عشق به خدا و توکل بر او و استمداد از اوست. در حدیث است که هر کاری حتی نوشتن یک بیت شعر را با بسم الله آغاز کنید و هر کاری با یاد خدا نباشد به فرجام نیکو نمی رسد. (۱)

جمله «الحمد لله رب العالمین» غفلت ها را از بین می برد نعمت ها را به یاد می آورد و ما را متوجه ربوبیت الهی بر تمام هستی می کند.

او که هم می آفریند هم اداره و تربیت می کند. سایه رحمت عام او بر سر همه گسترده است و رحمتش بیش و پیش از غضب اوست.

جمله «مالک يوم الدين» ما را به یاد حسابرسی قیامت می اندازد تا به حساب ما نرسیده اند خود به حساب خود برسیم.

نماز گزار حتی اگر تنها باشد جمله «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» را به صورت جمع می گوید تا خود را در میان عبادت کنندگان قرار دهد. شاید عبادت ناقص او میان عبادت خالصان و آبرومندان به حساب آید و قبول شود. تعبیر جمعی این درس را می دهد که باید «من» ها «ما» شود اساس عبادات بخصوص نماز بر پایه جماعت است و تک روی

ص: ۲۳

و انزوا و فردیت بی ارزش است.

اولین درخواست ما پس از حمد و ثنای او و اظهار بندگی و استمداد هدایت به راه راست است. «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ»

راه مستقیم راه خدا(۱) راه انبیا(۲) و راه رهبران معصوم است. امام صادق علیه السلام فرمودند: «وَاللَّهِ نَحْنُ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمَ»(۳)

البته راه مستقیم در شرایط مختلف متفاوت می شود. گاهی سکوت و گاهی فریاد. گاهی بذل مال و گاهی نثار جان برای کسی تحصیل و برای دیگری کار و... لذا تشخیص راه مستقیم دشوار است و حرکت در آن همچون عبور از راهی باریک تر از مو و بَرَنده تر از شمشیر است.

انسان در عالیترین درجه تکامل (حتی عصمت هم) باید از خداوند راه مستقیم را بطلبد زیرا این راه دارای درجاتی است و مثل نور قابل تکامل و افزایش است.(۶۸)

برای شناخت مغضوبان باید تاریخ و سرگذشت افراد و امیت هایی را مطالعه کرد که به قهر الهی دچار شدند و هلاک گردیدند. نماز گزار ضمن بیزاری از چنین گروه هایی از خدا می خواهد که رهرو راه آنان نباشد و راه گمراهان را نپوید.

(۶۸) مریم آیه ۷۶.

ص: ۲۴

۱- ۶۵) هود آیه ۵۶.

۲- ۶۶) زخرف آیه ۴۳.

۳- ۶۷) نورالثقلین ج ۱ ص ۱۷.

گرچه در نماز پس از سوره حمد هر سوره ای می توان خواند اما سوره توحید فضیلت بیشتری دارد.

این سوره در معرفی خدای بی همتاست. خداوندی که یکتاست در همه چیز: در آفرینش (۱) در پرورش (۲) در مالکیت (۳) در حاکمیت (۴) و در فریادرسی (۵) او در همه اوصاف و ویژگی ها بی نظیر است.

خواندن حمد و سوره باید با قرائت صحیح انجام گیرد و به زبان عربی باشد. عربی زبان قرآن است. همچنان که هر خلبانی در هر جای دنیا هنگام تماس با برج فرودگاه به انگلیسی صحبت می کند نماز که یک پرواز روحی و معراج معنوی برای مؤمنان است و باید به عربی صحیح ادا شود.

رکوع و سجود

رکوع ادب است و سجود قرب و کسانی به خدا نزدیک می شوند که در اظهار ادب کوتاهی نکرده باشند. در روایات نمونه هایی از رکوع و سجود پیشوایان نقل شده که انسان از نماز خود شرمند می شود.

سجده نشان خاکساری در برابر خدا و عالی ترین درجه عبودیت است.

ص: ۲۵

۱- ۶۹) رعد آیه ۱۶.

۲- ۷۰) انعام آیه ۱۶۴.

۳- ۷۱) آل عمران آیه ۱۸۹.

۴- ۷۲) انعام آیه ۵۷.

۵- ۷۳) نمل آیه ۶۲.

سجده رمز دوران های چهارگانه زندگی انسان است علی علیه السلام می فرماید: سجده اول یعنی اینکه از خاک و سر برداشتن رمز زندگی دنیایی است. سجده دوم رمز مردن و به خاک خفتن است و سر برداشتن رمز محشور شدن است. (۱)

سجود و تسبیح نماز گزار هم آوایی با اجزای عالم وجود است که همه در برابر فرمان و عظمت خدا خاضع و ساجدند.

سجده انسان را به خدا نزدیک می کند گناهان را می ریزد کمر شیطان را می شکنند و انسان را بهشتی می سازد.

مستحب است انسان بر خاک قبر سیدالشهداء سجده کند. چرا که سجده بر تربت پاک حسین علیه السلام یادآور حماسه ها و معنویت های کربلاست و انسان را با فرهنگ جهاد و شهادت آشنا و مأنوس می کند. امام صادق علیه السلام جز بر تربت امام حسین علیه السلام سجده نمی کرد (۲) و فرمود: سجده بر خاک حسین علیه السلام نورانیتهی دارد که حجاب ها را پاره می کند. (۳)

قنوت

معنای «قنوت» اطاعت دعا توجه به خدا و خشوع در نماز است. در نماز مستحب است که دست را تا مقابل صورت بالا آورده و دعا کنند.

ص: ۲۶

۱- (۷۴) بحارالانوار ج ۸۲ ص ۱۳۹.

۲- (۷۵) وسائل الشیعه ج ۳ ص ۶۰۸.

۳- (۷۶) بحارالانوار ج ۱۰۳ ص ۱۳۵.

البته در قنوت دعای خاصی لازم نیست و به فرموده امام صادق علیه السلام هر دعایی که بر زبان جاری شد خوب است ولی برخی دعاها سفارش بیشتر شده است.

تشهد

تشهد بازگو کردن همان شهادت و شعاری است که در آغاز نماز در اذان و اقامه گفته شد و این برای یادآوری خط پاکان و صالحان است.

مقدم بودن (عَبْدُهُ) بر (رَسُولُهُ) در تشهد می رساند که رمز رسالت پیامبر عبودیت اوست و چون «بنده» خدا بوده به مقام پیامبری برگزیده شده است.

فراز دیگر تشهد «صلوات» است. یاد «آل پیامبر» در صلوات نشان قدرشناسی از دودمان پیامبر و عمل به توصیه آن حضرت است. [\(۱\)](#)

سلام

پایان نماز با سه سلام است: سلام به رسول خدا سلام به خودمان و بندگان شایسته خدا و سلام بر همه فرشتگان و مؤمنان.

سلام یکی از نام های پروردگار است [\(۲\)](#) به این معنی که آنچه از خداوند دریافت می کنیم خیر و لطف و برکت است. [\(۳\)](#)

ص: ۲۷

۱- (۷۷) کنز العمال ج ۱ ص ۴۸۸

۲- (۷۸) حشر آیه ۲۳

۳- (۷۹) المیزان ج ۱۹ ص ۲۵۶.

نماز گزار وقتی در نماز به همه مؤمنان و بندگان صالح سلام می دهد احساس می کند که تنها نیست و یکی از آحاد امت اسلام است و با مردان خدا در هر جای زمین احساس همبستگی می کند.

۱۲- تعقیب نماز

نماز عشق حسین (علیه السلام) « تعقیب نماز

تعقیب نماز

امام صادق علیه السلام می فرماید: همین که از نماز واجب فارغ شدی به دعا و تعقیب نماز مشغول باش. (۱) و تسییحات حضرت زهرا علیها السلام از هزار رکعت نماز مستحب نزد خداوند بهتر است. (۲)

نماز جماعت

از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل شده که: نماز کسی که صدای اذان را بشنود و بی دلیل در نماز جماعت مسلمانان شرکت نکند ارزشی ندارد. (۳)

شرکت دائم در نماز جماعت انسان را از نفاق بیمه می کند. (۴) و برای هر گامی که به سوی نماز جماعت و مسجد برداشته شود ثواب و حسنه در نظر گرفته شده است. (۵)

تعداد حاضران در نماز جماعت هر چه بیشتر باشد پاداش آن بیشتر است. (۶) یک نماز با جماعت بهتر از چهل نماز فرادی است. (۷)

نماز جماعت بهترین و کم خرج ترین اجتماعات دنیا و زمینه ساز تعاون

ص: ۲۸

۱- ۸۰) مستدرک الوسائل ج ۱ ص ۳۳۶.

۲- ۸۱) همان مدرک.

۳- ۸۲) وسائل الشیعه ج ۵ ص ۳۷۵.

۴- ۸۳) مستدرک الوسائل ج ۱ ص ۴۸۸.

۵- ۸۴) کنز العمال حدیث ۲۲۸۱۵.

۶- ۸۵) کنز العمال ج ۸ ص ۲۵۸.

۷- ۸۶) همان مدرک.

اجتماعی است. نماز جماعت نشان دهنده قدرت مسلمین و الفت دلها و انسجام صفوف است.

نماز جمعه

در مراسم هفتگی مسلمین «نماز جمعه» جایگاه والایی دارد و نه تنها یک عبادت بلکه مظهر وحدت مسلمین و عظمت اسلام است.

قرآن می فرماید: ای اهل ایمان! وقتی به نماز روز جمعه ندا داده می شوید به سوی یاد خدا بشتابید و داد و ستد را رها کنید. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه وآله نماز جمعه را «حج مساکین» دانسته (۲) و آنرا موجب آمرزش گناهان شمرده است. (۳)

نماز عید

مناسبت های مختلف اسلامی زمینه توجّه به خدای متعال و زنده کننده یاد او در فکر مسلمانان است. برای این مناسبت ها اعمال و دعاهای بخصوصی وارد شده است مانند نماز عید فطر و عید قربان.

بر خلاف جشن ها و اعیاد دیگران که آمیخته به غفلت هوسرانی و شهوات است عید اسلامی همراه با انفاق و صدقه و طهارت است.

ص: ۲۹

۱- (۸۷) جمعه آیه ۹.

۲- (۸۸) بحارالانوار ج ۸۹ ص ۱۹۹.

۳- (۸۹) وسائل الشیعه ج ۵ ص ۳.

نماز آیات

برخی پدیده ها که در طبیعت رخ می دهد موجب وحشت انسان ها می شود و گاهی افکار خرافی را در اذهان جاهلان پدید می آورد.

در اسلام برای اینگونه پدیده ها نماز خاصّی واجب شده تا مردم توجّه به خدای هستی آفرین پیدا کنند و منشأ این تغییرات و حوادث را قدرت الهی بدانند. نام این نماز «نماز آیات» است چرا که برای بروز حوادثی برگزار می شود که از آیات و نشانه های الهی در جهان است.

نماز میّت

وقتی مسلمانی هر چند کودک از دنیا می رود پس از غسل دادن و کفن کردن باید بر پیکر او نماز خواند. «نماز میّت» در واقع دعایی بیش نیست زیرا رکوع و سجود و تشهد و سلام ندارد و وضو نمی خواهد.

این نماز واجب کفایی بوده و سبب رحمت بر میّت و موجب اجر برای نماز گزاران می شود. (۹۰)

(۹۰) وسائل الشیعه ج ۲ ص ۷۶۲.

ص: ۳۰

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

